

ARABISMES DEL CATALÀ I ALTRES MOTS RELACIONATS AMB L'ISLAM EN LA SEGONA EDICIÓ DEL *DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA*

Dolors BRAMON
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

Cada vegada coneixem més paraules catalanes d'origen àrab de les admeses tradicionalment. Alguns d'aquests arabismes són deguts a correccions que han estat fetes al *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana* de Joan Coromines que, tot i ser una obra excel·lent, no deixa de tenir alguns errors¹ i a altres estudis que s'han anat publicant. Uns i altres acaben de ser incorporats a la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans.² Com que penso que el seu llistat pot interessar més d'un lector, em proposo donar-lo a continuació, bo i comentant les definicions respectives i proposant en alguns casos algunes modificacions que, al meu entendre, hagueren estat convenients i que es podrien corregir més endavant. Són els següents:

abbassí [p. -ís] *adj.* i *m.* i *f.* Abbàssida.³

agarè, agarena *m.* i *f.* Àrab, considerat com a descendent d'Agar 2 *adj.* Relatiu o pertanyent als agarens.

aiatoHà [pl.-às]⁴ Teòleg musulmà que pertany al nivell més alt de la jerarquia religiosa xiïta i que és reconegut com a capaç d'establir nova jurisprudència.

alauí [p. -ís] *adj.* i *m.* i *f.* Alauita.

aleia *f.* Divisió de les sures de l'Alcorà.⁵

1. Vegeu els diversos treballs de Federico CORRIENTE, especialment «Arabismos del catalán y otras voces de origen semítico o medio-oriental», *Estudios de dialectología norteafricana y andalusí* (Zaragoza), 2 (1997), p. 5-81 i *Diccionario de arabismos y voces afines en iberorromance*, Madrid: Gredos, 1999, 2ª edició ampliada 2003.

2. Institut d'Estudis Catalans, *Diccionari de la llengua catalana*, Barcelona: Edicions 62, Enciclopèdia Catalana, 2007 (en endavant DIEC2; i DIEC1 per a la primera edició Barcelona. Palma. València: Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Enciclopèdia Catalana, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995).

3. S'ha introduït també aquesta forma de gentilici més proper a l'original àrab a les veus *alauí, fatimí, husseini* i *safaví*.

4. Vegeu més endavant el terme *mulhà*.

5. En realitat, és el nom que rep cadascuna de les més de 6000 divisions fetes en el text, semblantment als versicles d'altres obres, especialment de la Bíblia. Cal notar que amb aquesta nova entrada s'ha suprimit la referència a l'Alcorà en la definició de «versicle».

arraís [inv.] *m.* **1** Noble sarraí, cap d'un senyoriu. **2** Alt oficial d'un exèrcit islàmic. **3** Patró sarraí de barca. **4** Patró d'almadrava.⁶

arraix [inv.] *adj.* i *m.* i *f.* **1** Avar, gasiu.⁷ *m.* Arrais.⁸

baraca *f.* Benedicció que transmeten les despulles d'alguns musulmans que els fidels consideren més propers a Déu.⁹

casba *f.* Barri antic de les poblacions del nord d'Àfrica.¹⁰

dírham *m.* **1** Unitat monetària del Marroc i dels Emirats Àrabs Units. **2** Unitat de la plata en el sistema monetari dels països islàmics.

drus drusa *m* i *f.* Individu d'un grup religiós sorgit de l'ismaïlisme i establert a Síria, a Israel i al Líban. **2** *adj.* Relatiu o pertanyent als drusos.

fatimí [p. -ís] *adj.* i *m.* i *f.* Fatimita.

fâtua *f.* Resposta d'un muftí a una consulta jurídica.

gihad *m.* Esforç individual o col·lectiu que fan els musulmans per tal de millorar la seva conducta. **2** Guerra encaminada a l'expansió i a la defensa de l'islam.¹¹

hadit¹² (*sic*, per hadís, pl. hadisos) *m.* Narració relativa a fets o a dites del profeta de l'islam.

haima *f.* Tenda dels habitants nòmades del desert i de l'estepa del nord d'Àfrica.¹³

husseini [pl. -ís] *adj.* i *m.* i *f.* Husseinita.

islamista *adj.* **1** Relatiu o pertanyent a l'islamisme.¹⁴ *adj.* i *m.* i *f.* **2** Partidari de l'islamisme. **2** *m.* i *f.* Islamòleg, islamòloga.¹⁵

islamòleg islamòloga *m.* i *f.* Persona versada en islamologia.¹⁶

6. En el DIEC1 figura l'entrada *arraix-a*, definida com «*adj.* i *m.* i *f.* avar, agarrat, mesquí. *m.* Noble sarraí, cap d'un senyoriu. Alt oficial d'un exèrcit islàmic. Patró sarraí de barca». (vegeu *infra* *arraix*). A la neoloteca del TERMCAT figura amb la definició de «patró d'almadrava».

7. Tal com m'indica amablement F. Corriente, aquest arabisme no prové de la mateixa arrel que l'anterior, sinó de l'andalusí *hàrij*, colèric, d'on deriven també *arocho*, *jarcho*, *farota*, *enfarrucharse*, *farrusco*, etc. (Cf. CORRIENTE, Federico, *Diccionario de arabismos* ..., p. 225, on caldrà afegir-hi aquesta forma catalana). Afegeixo que el Diccionari Alcover-Moll entra també el derivat «*arraixeria*», que defineix com «avarícia, qualitat d'arraís» i que situa el seu ús al Penedès.

8. Pel que es diu a la nota anterior, no hi hauria de figurar com a sinònim.

9. Aquesta consideració que hi ha alguns homes i dones més propers a Déu és molt més correcte que el que es deia en el DIEC 1 a l'entrada «*santó*», que es definia com a «persona venerada com a santa pels mahometans» (vegeu *infra*, *q.v.*). Es creu que aquest do de transmetre *baraca* el tenen també algunes persones en vida.

10. En conseqüència, s'ha suprimit la 2ª accepció del terme «*alcassaba*» que figurava al DIEC 1, restant aquest mot com a terme medieval i *casba* com a modern.

11. Al meu entendre, haguera estat molt oportú explicitar que sovint aquest terme és confós erròniament amb l'expressió «guerra santa». Així s'evitarien confusions com la de la definició que figura en el TERMCAT: «Guerra santa que tots els musulmans han de dur a terme per defensar o estendre el domini de l'Islam», si bé cal reconèixer que aquesta idea està, malauradament, molt estesa tant a Occident com al món de l'islam.

12. Deu tractar-se d'un error de grafia perquè el correcte és *hadís*, plural *hadisos*, tal com mostra el castellà *hadiz*, plural *hadices*, i l'adaptació *hadith*, que han fet el francès, l'anglès, l'italià, etc.

13. Tant la *Gran Enciclopèdia Catalana* com el TERMCAT escriuen «*khaima*» (i el mateix DIEC2 escriu «*khan*» per adaptar el mateix fonema), que s'ajusta a la pronunciació del mot. Val a dir, però, que es dona també el cas resolt només amb *h*/de «*halar*», sinònim popular de «menjar».

14. Crec que haguera estat convenient assenyalar la pluralitat dels islamismes o desviacions de la doctrina de l'islam.

15. Al meu entendre, aquesta definició no és oportuna perquè ja es disposa de la correcta «Persona versada en islamologia».

16. En conseqüència s'ha suprimit l'entrada *islamístic-a* *adj.* «Relatiu o pertanyent a la islamística. *f.* Islamologia».

17. Crec que haguera estat més convenient utilitzar aquest terme en plural per tal d'assenyalar la diversitat de les seves manifestacions.

islamologia *f.* Ciència que estudia l'islam i l'islamisme¹⁷ en els seus diversos aspectes.

ismaelita *m. i f.* Àrab, com a descendent d'Ismael. **2** *adj.* Relatiu o pertanyent als ismaelites.¹⁸

madrassa *f.* Escola d'ensenyament religiós islàmic.¹⁹

mihrab *m.* Nínxol que assenyalava l'alquibla²⁰ en les mesquites.

mitcal *m.* Unitat ponderal islàmica, generalment referida al dinar d'or.

mulhà [pl. -às] *m.* En el xiisme, persona versada en religió islàmica que té cura de l'educació religiosa del poble i s'ocupa de diverses funcions rituals.²¹

romandalusí -ina *adj.* Relatiu o pertanyent al romandalusí. **2** *m.* Dialecte romànic parlat a al-Àndalus.²² **3** *m.* Conjunt de dialectes romandalusins.

romandalusisme *m.* Mot o forma d'origen romandalusí.²³

safaví [pl. -í] *adj. i m. i f.* Safàvida.

talibà -ana *adj.* Relatiu o pertanyent als talibans. **2** *m.* Membre d'un moviment islamista militar afganès que pretén aplicar integralment la xaria.²⁴

xara *f.* Xaria.²⁵

xaria *f.* Llei islàmica fonamentada en l'Alcorà i complementada amb altres normes jurídiques que regula les activitats públiques i privades de tot fidel musulmà.²⁶

Relaciono a continuació les definicions d'aquest àmbit que figuraven al DIEC1 i que ara han estat modificades:

alamí *m.* S'han precisat les diverses definicions del DIEC1, de manera que ara són: «**I** Al regne de València, des de la Conquesta, oficial encarregat de resoldre els plets menors **2** Ofi-

18. D'aquesta manera s'ha fet la convenient distinció entre aquesta denominació genèrica del poble àrab i la dels ismaïlites o musulmans seguidors de la branca xiïta de l'ismaïlisme (vegeu *infra*).

19. Val la pena d'assenyalar que les definicions del TERMCAT «edifici musulmà destinat a escola de teologia i jurisprudència, estructurat en un pla cruciforme amb dependències disposades entorn d'un pati central, generalment amb una font, o d'una sala cupulada» i «edifici islàmic destinat a l'ensenyament de l'Alcorà, generalment amb un pati envoltat de quatre iwans» són confuses.

20. Cal notar que s'ha corregit la grafia errònia *alquible* (amb /e/ final) que figurava a DIEC1 com amb entrada pròpia.

21. En ser un terme neopersa, llengua que té la vocal /o/, haguera estat millor la grafia *mollà*, tal com transcriuen els iranòlegs actuals i tal com fa el portuguès *molá*. Observi's, a més, que així s'ha fet amb el mot *aiatollà*.

22. Per aquesta denominació, vegeu *infra*.

23. Amb aquestes dues darreres entrades ha quedat modificada la segona definició del terme mossàrab que en el DIEC1 al·ludia a «qualsevol dels dialectes romànics parlats a la Hispània musulmana», «conjunt d'aquests dialectes» i «relatiu o pertanyent a aquests dialectes». En conseqüència, l'entrada mossarabisme, que era definida com a «mot o forma d'origen mossàrab», ara remet a romandalusisme. Cal advertir que per a l'acceptació d'ambdós termes va ser decisiva l'opinió de Federico Corriente, Germà Colón, José Antonio Pascual i Joaquim Rafel. Cal afegir, finalment, que s'ha suprimit el terme *mossarabia* o «comunitat de mossàrabs» que figurava al DIEC1 i que no tenia raó de ser.

24. Potser haguera estat convenient explicar que el mot es donava tradicionalment i sense cap connotació pejorativa als estudiants de les madrasses.

25. Aquesta nova forma substitueix l'andalusisme «xara» que figura a la *Gran Enciclopèdia Catalana* i als primers diccionaris catalans, inclòs el DIEC1. La grafia «xara» havia estat adoptada perquè així, derivat de la forma dialectal andalusina, figura escrit en el *Llibre de la çuna e xara dels moros*, de la segona meitat del segle xv i escrit al sud del País Valencià. Això no obstant, ara s'ha adoptat la catalanització a partir de la grafia clàssica *shar'ā* per tal d'adequar-ho a la pronunciació més general.

26. Cal notar que les normes de la xaria no afecten, afortunadament, tots els fidels de l'islam perquè, si bé només ha estat derogada a la República de Turquia (que la substituï per un codi civil l'any 1926), la majoria d'estats islàmics han adoptat lleis de tipus occidental, sobretot pel que fa a l'adequació del codi penal i a la fixació d'impostos.

cial musulmà que presidia les aljames mudèjars, en recaptava els impostos, presidia el tribunal islàmic i vigilava els pesos i mesures. **3** Al regne de València, inspector i regulador de la distribució de l'aigua de les sèquies».

alarb *m.* **1** *f.* Àrab. S'ha afegit «beduí» a la definició del DIEC1.²⁷

alarit *m.* S'ha substituït «crit de guerra, esp. dels moros en entrar en batalla» per «**1** crit de guerra» i **2** «gran crit».

alauita *m.* i *f.* S'ha afegit a la definició del DIEC1 una accepció «**2** *adj.* Relatiu o pertanyent als alauites».²⁸

alcaid *m.* En la definició «antic governador àrab d'una província o d'una ciutat» s'ha substituït, «àrab» per «islàmic».

alcoranista *m.* S'ha substituït la definició «doctor o expositor de l'Alcorà o llei de Mahoma» per la d' «expert en l'Alcorà».²⁹

alduf *m.* A la definició «instrument de percussió d'origen àrab semblant a la pandereta» s'hi ha afegit «de forma quadrada i pell muntada en un marc interior».

alfaquí *m.* S'ha substituït la definició «**1** intèrpret i definidor de la llei islàmica» per «expert en dret islàmic, en les comunitats musulmanes» i **2** «cap espiritual d'una aljama mudèjar que s'ocupava de l'ensenyament alcorànic».

alfarda *f.* A la definició «tribut anual pagat per les comunitats mores en terres cristianes, equivalent a la quèstia dels cristians» s'ha substituït «comunitats mores» per «aljames mudèjars», i l'accepció «tribut per dret d'aigües» al DIEC1 va precedida de la marca valorativa «antic».

algara *f.* S'ha modificat la definició «a l'edat mitjana, grup d'avantguarda de cavalleria que entrava en territoris enemics per tal de saquejar-los» que figura a DIEC1, per «a l'edat mitjana, incursió feta per musulmans en territoris cristians».³⁰

algaravia *m.* **1** S'ha substituït la definició «dialecte de l'àrab que parlaven les minories musulmanes que es quedaren en territoris cristians de la península Ibèrica després de la conquesta cristiana» per «varietat de l'àrab parlada per alguns mudèjars i moriscos».³¹

aljama *f.* S'han completat i corregit les definicions «comunitat de jueus o de sarraïns en terres cristianes reconeguda oficialment. Sinagoga. Mesquita» per **1** «comunitat de jueus o de sarraïns amb personalitat jurídica en els regnes cristians de la península Ibèrica. **2** Mesquita principal d'una població o d'un barri on es fa l'oració col·lectiva dels divendres al migdia».

aljamia *f.* L'accepció **2**, «nom donat pels moros a les llengües romàniques de la península Ibèrica» s'ha substituït per «llengua no àrab, segons la denominació emprada pels parlants d'àrab en època medieval».³²

almogàver *m.* S'ha substituït la definició «als regnes cristians hispànics, guerrer d'ofici, defensor, des del segle XIII, de la frontera amb l'Islam»³³ i que vivia del botí que aconseguia en

27. Pel que fa als exemples «ésser inculte, salvatjot, fereït» i «anar mal vestit», podria haver-se assenyalat que és en sentit figurat tot advertint que, si bé resulta tradicional, és pejoratiu.

28. Cal notar que s'ha introduït la forma *alauí*. També cal advertir que en el TERMCAT es dona la definició «nom donat pels francesos als nusairites (*sic*, per nussairites), habitants de Síria, quan el país fou ocupat per França el 1924», però els membres d'aquesta branca de l'islam han estat coneguts tradicionalment per nusairis o nussairites.

29. Hauria d'admetre's també el seu ús en femení.

30. És obvi que no era només l'avantguarda ni forçosament la cavalleria.

31. Val a dir també que en època medieval era el nom que donaven els cristians a qualsevol tipus d'àrab.

32. Possiblement haguera estat millor tal com estava.

33. Crec més adequat escriure «islam» amb minúscula i així s'ha fet, en general, a tot el DIEC2 (però no en aquesta ocasió).

les incursions en terres musulmanes» per «**1** / als regnes cristians hispànics, soldat d'infanteria autònom, defensor, des del segle XIII, de la frontera amb l'Islam i que vivia del botí que aconseguia en les incursions en terres musulmanes».³⁴

almohade *m. i f.* S'ha substituït la definició del DIEC1 que parlava de «secta» per «individu d'un moviment reformista de l'islam sorgit el segle XII. **1 2 m.** Membre de la dinastia califal pertanyent a aquest moviment, fundadora d'un gran imperi al nord d'Àfrica i a la península Ibèrica, que reemplaçà el dels almoràvits. **1 3 m.** Califa de la dinastia³⁵ almohade. **2 adj.** Relatiu o pertanyent als almohades».

almoixerif *m.* A la redacció del DIEC1 «/ Oficial reial d'origen musulmà que tenia el càrrec de cobrar les rendes i els drets del rei» s'ha substituït «musulmà» per «islàmic», i l'accepció 2 ha quedat «a l'edat mitjana, encarregat de la recaptació de l'almoixerifat».

almoràvit *m. i f.* S'ha substituït la definició del DIEC1 que parlava de «secta» per la d'«individu d'un moviment reformista de l'islam sorgit el segle XI. **1 2 m.** Membre d'una dinastia califal pertanyent a aquest moviment, fundadora d'un gran imperi al nord d'Àfrica i que reunificà els territoris andalusins abans de l'adveniment dels almohades. **2 adj.** Relatiu o pertanyent als almoràvits».

alquisser *m.* A la definició «peça d'indumentària morisca semblant a una capa, usada també com a cobertor de llits, de taules i d'altres objectes» s'ha substituït «morisca» per «moresca».

àrab *m.* L'accepció **3 1** «llengua semítica parlada pels àrabs» s'ha substituït per «parlada al nord d'Àfrica i a l'Àsia sud-occidental».

asseifa *f.* La definició del DIEC1 «expedició militar ràpida de saqueig feta a l'estiu pels musulmans d'al-Àndalus contra els regnes cristians» s'ha canviat per «expedició militar de saqueig feta a l'estiu pels andalusins en territoris cristians».³⁶

atauric *m.* A la definició «element decoratiu de temàtica vegetal més o menys estilitzada, característic de l'art musulmà» aquest darrer terme s'ha substituït per «islàmic».

atauxia *f.* A la definició «element decoratiu de temàtica vegetal més o menys estilitzada, característic de l'art musulmà» aquest terme s'ha substituït per «islàmic».

baixà [pl. -às] *m.* en el DIEC2 es remet a «paixà», on s'ha substituït la referència «entre els turcs» per la d'«Imperi otomà».

beduí beduïna *m. i f.* De la definició «àrab nòmada dels deserts de l'Aràbia, Síria i nord d'Àfrica», s'ha substituït el terme «àrab» per «individu» perquè no tots els nòmades o beduïns són àrabs.

bei¹ *m.* Part de la definició «governador de província a l'Imperi turc» s'ha corregit per «al sultanat otomà».

benimerí benimerina *m. i f.* L'accepció **1** «individu d'una dinastia berber, anomenada també *marínida*, que substituï els almohades en el domini del nord d'Àfrica» ha estat corregida per «individu d'una dinastia berber que del segle XIII al XV substituï els almohades en el domini del nord d'Àfrica i d'al-Àndalus».

berber *m. i f.* Resta igual la definició «individu d'un grup ètnic del nord d'Àfrica, anterior a la conquesta àrab, que actualment ocupa regions discontinües des d'Egipte fins a l'oceà Atlàntic i des de la mar Mediterrània fins al sud del Sàhara» i *adj.* «Relatiu o pertanyent als

34. Les altres definicions fan referència a època moderna i no tenen relació amb l'islam.

35. Cal assenyalar que els cabdills almoràvits mai varen pretendre ser denominats califes, sinó que es donaven el títol d'«emir dels musulmans».

36. Es suprimeix així el qualificatiu de «ràpida», perquè algunes duraren més de quatre mesos i, a més, el terme expedició ja indica que era puntual i no una guerra. Es substitueix l'expressió «regnes cristians», que oblidava els comtats catalans, per «territoris cristians».

berbers», però s'ha modificat la referència de «llengua camitosemítica» per la de «llengua afroasiàtica parlada pels berbers».³⁷ *adj.* Relatiu o pertanyent a aquesta llengua.

cabeçatge *m.* A l'accepció 2 «impost que pagaven els caps de família sarraïns sota domini cristià a les comarques meridionals del País Valencià» s'ha substituït «els caps de família sarraïns sota domini cristià» per «mudèjars».

cadi *m.* S'ha substituït «jutge de causes civils en els pobles mahometans» per «*I* jutge en els pobles islàmics. 2 Des de la conquesta cristiana, jutge i cap de les comunitats islàmiques a Catalunya, on solia exercir el càrrec d'alamí. 3 Al País Valencià, jutge de les aljames més grans».

cafre *adj.* i *m.* i *f.* Les definicions 1 *I* i 1 2 del DIEC1, «indígena de l'Àfrica del Sud entre les províncies del Cap i Natal» i «relatiu o pertanyent als cafres», ara van precedides de la marca valorativa d'obsolet, i s'ha suprimit «a l'islam, nom aplicat als no musulmans».³⁸

caftà *m.* La definició «vestimenta llarga fins a mitja cama, oberta per davant, amb mànigues curtes, usada entre turcs i moros» ara és ampliada de manera que el seu ús és entre «turcs, moros, àrabs i altres».

califa *m.* A la definició «sobirà musulmà que reuneix el poder polític i el religiós» s'ha matisat encertadament «reuneix» per «pot reunir».

califat *m.* L'accepció 1 2 «regnat d'un califa» s'ha substituït per «govern d'un califa».

caravana *f.* De l'accepció 1 *I* «a Orient, colla de viatgers, mercaders, pelegrins, que es reuneixen per travessar el desert o països infestats de lladres o de tribus hostils» s'ha tret la referència geogràfica³⁹ i s'ha modificat la frase final per «travessar el desert o altres contrades mancades de seguretat».

cora *f.* La definició «circumscripció administrativa d'al-Àndalus sota la dependència d'un governador o valí creada per l'Administració islàmica com a continuadora de la província o ducat visigòtic» s'ha substituït per «circumscripció administrativa d'al-Àndalus sota la dependència d'un governador o valí que inicialment corresponia a la divisió episcopal visigoda».

dervix *m.* La definició «membre d'una confraria religiosa musulmana» s'ha modificat per «membre d'una germandat suffi».

dinar³ *m.* L'inici de la definició «moneda àrab d'or d'un pes aproximat de 4 grams, iniciada al segle VII» s'ha corregit pel més correcte «unitat d'or en el sistema monetari musulmà...».⁴⁰

divan *m.* A la definició 1 *I* «consell d'estat, a Turquia» s'ha substituït aquest país per «Imperi otomà».

emir *m.* La definició «entre els àrabs, governador d'una província, cap d'una tribu» s'ha precisat més dient «entre els àrabs, governador d'una província, cap militar o príncep».

faqir *m.* La definició «*I* membre de diferents sectes mahometanes que han fet vot de pobresa» ha estat corregida convenientment per «membre de diferents germandats suffis».

37. Encara que diversos sectors de la Cabília algerina estan demanant la declaració del *tamazigt* com a llengua oficial, crec que hauria estat més correcta la definició de «conjunt de llengües camitosemítiques parlades pels berbers» i, en conseqüència, calia modificar l'*adj.* per «relatiu o pertanyent a aquestes llengües», perquè no es tracta d'una llengua única. Aquest nom fa referència a una de les modalitats del berber (vegeu CHAKER, S. «Amazig (Amazigh), (le/un) Berbère», *Encyclopédie Berbère* [i no pas *Encyclopédie amazigh*], Aix-en-Provence: Edisud, (en curs de publicació des de 1984), IV, p. 562-568, i WILLMS, A., «Beraber. Linguistique», *Id.*, X, p. 1.473-1.475).

38. Efectivament, el terme *cafre* deriva de l'àrab *kàfir*, infidel, i no veig per què havia d'anul·lar-se aquesta darrera explicació.

39. És evident que hi pot haver caravanes, per exemple, a Mauritània, que no és Orient.

40. Crec que hauria estat més correcte l'ús de l'adjectiu islàmic.

fatifat *f.* S'ha substituït la definició «forma catalanitzada de *fâtiha*, mot àrab que indica la primera sura de l'Alcorà, que apareix en una fórmula d'encantament que és emprada sovint dins les rondalles mallorquines» per un «art de màgia» que resta informació al lector.

felús La definició «moneda àrab de coure» ha estat substituïda per «unitat monetària de coure en el sistema monetari islàmic».

fes¹ *m.* La definició «casquet de feltre o roba, ordinàriament vermell amb una llarga borla blava, usat pels musulmans» s'ha precisat més dient «casquet de feltre o roba, ordinàriament vermell amb una llarga borla blava o negra usat a Turquia i en alguns països àrabs».

genisser *m.* La definició «ant. soldat d'infanteria turc de la guàrdia del sultà» s'ha precisat més dient «antic soldat d'infanteria de la guàrdia del sultà otomà».

gumia *f.* De la definició «daga llarga i encorbada que usen els moros» s'ha suprimit la referència als usuaris.

harem *m.* La definició «apartament de la casa d'un musulmà on habiten les seves dones. Conjunt d'aquestes dones» s'ha canviat per *1* «part de la casa d'un musulmà on habiten les dones»⁴¹ i *2* «conjunt d'aquestes dones».

hègira *f.* L'inici de la definició «era dels mahometans, que comença l'any 622 dC, data en què Mahoma va fugir de la Meca» s'ha substituït per «era islàmica que comença l'any 622 dC, data en què Mahoma va fugir de la Meca».

hispa hispana A l'accepció «nom donat als emigrants d'Hispania que s'establiren a la banda nord dels Pirineus, en els dominis francs, fugint del territori dominat pels àrabs» s'ha substituït «territori dominat pels àrabs» per «territori andalusí».

hurí [*pl. -ís*] *f.* La definició «qualsevol de les dones bellíssimes i sempre verges imaginades d'existir en el paradís de Mahoma com a companyes dels benaventurats» s'ha substituït per «dona bellíssima i sempre verge que segons la creença musulmana viu en el paradís»⁴² per a gaudi dels benaurats».

imam *m.* Les definicions «encarregat de dirigir l'oració del poble entre els mahometans» i «títol que tenen alguns prínceps mahometans» s'han substituït, encertadament, per *1* «persona que dirigeix l'oració en les pràctiques religioses musulmanes» i *2* «líder espiritual, i a vegades polític, d'algunes comunitats musulmanes».⁴³

islam *m.* La definició «conjunt de tots els musulmans. Islamisme», ara és corregida per «religió monoteïsta basada en els ensenyaments de Mahoma, continguts principalment en l'Alcorà». En l'accepció *2 m.* «conjunt de tots els musulmans. Islamisme» ha quedat convenientment suprimit el terme islamisme com a sinònim d'islam.⁴⁴

islàmic-a *adj.* «Relatiu o pertanyent a l'islam» i s'ha suprimit, amb encert, «o a l'islamisme».

islamisme *m.* La definició «sistema religiós dels musulmans» s'ha suprimit i ha restat convenientment *1* «moviment politicoreligiós en pro de la islamització del dret, de les institucions i del govern». *2* Islam.⁴⁵

islamita *m.* en el DIEC1 era sinònim de «mahometà» i en el DIEC2 ho és de «musulmà».

41. Es més correcte perquè, contra el que sovint es creu, a l'harem habitaven totes les dones de la casa i no només les esposes o concubines de l'amo.

42. En teologia islàmica, es tracta del paradís de Déu, però no del Profeta de l'islam.

43. Haguera estat bo especificar en aquest darrer punt, «especialment entre els xiïtes».

44. També s'ha suprimit aquest sinònim a les entrades «islàmic» i «islamologia». Cal destacar també que a tota l'obra, el mot *islam* figura en minúscula, igual que cristianisme o judaisme.

45. Haguera valgut la pena suprimir aquest sinònim per tal de fer la convenient distinció entre un islam ben entès i les diverses desviacions que modernament denominem amb el mot islamisme.

ismaïlisme *m.* S'ha substituït, encertadament, la denominació de «moviment sectari» per la de «branca» del xiisme.

ismaïlita *m.* S'ha substituït encertadament la denominació de «secta» per la de «branca» xiïta.

khan *m.* A la definició «títol equivalent a sobirà utilitzat originàriament per les hordes turques i mongòliques» s'hi ha afegit «i després per altres autoritats islàmiques».⁴⁶

mahometà –ana S'ha suprimit, amb encert, la definició «que professa la religió de Mahoma» que figura al DIEC1. Ara resta correctament com a «*adj.* **1** Relatiu o pertanyent a Mahoma. **2** *adj.* i *m.* i *f.* Impròpiament, musulmà».⁴⁷

mahometisme *m.* S'ha substituït «religió de Mahoma» per «impròpiament, islam».

mancús *m.* La definició «nom donat pels cristians al dinar, moneda musulmana d'uns 4 grams d'or fi, o a les seves imitacions» s'ha substituït per «**1** Dinar³ **1.** **2** Moneda barcelonesa d'or feta a imitació del dinar o mancús musulmà coetani», on s'ha corregit «musulmà» per «andalusí».

mancusal *m.* S'ha substituït «unitat ponderal del mancús» per «pesal per a comprovar el mancús».

masmudina *f.* A la definició «moneda musulmana d'or, de valor de mitja dobla, encunyada pels almohades» s'ha substituït «musulmana» per «islàmica».

mesquita *f.* La definició «temple dels mahometans» s'ha substituït encertadament per «edifici destinat a la reunió de la comunitat musulmana i, sobretot, a l'oració».

mocàrab *m.* A la definició «element decoratiu, propi de l'art musulmà, obtingut mitjançant la combinació geomètrica de prismes acoblats i truncats per l'extrem inferior en forma de superfície còncava» s'ha canviat «art musulmà» per «art islàmic».

morabatí *m.* Les dues primeres definicions han canviat per: **1** / Dinar d'or dels almoràvits. **1 2** Moneda castellana d'Alfons VIII que s'inspira en els morabatins islàmics. Les altres dues han restat igual.

morabit *m.* La definició «al Magrib, membre d'una agrupació religiosomilitar» ha quedat substituïda per «**1** Home piadós musulmà. **2** Tomba d'un musulmà considerat proper a Déu que la gent visita per obtenir la seva baraca».⁴⁸

morisc morisca *m.* i *f.* A la definició «descendent dels moros hispànics convertits al cristianisme» s'ha substituït «moros hispànics» per «mudèjars».

morisma *f.* S'ha matisat la definició «multitud de moros» per «gent mora, especialment en multitud».

moro *m.* S'ha suprimit, al meu entendre erròniament, la definició «natural de la part septentrional d'Àfrica, de cultura i llengua àrab o berber» que figura al DIEC1. S'ha substituït el sinònim de «mahometà» pel de «magribí», cosa encertada, i s'hi ha afegit el sinònim «musulmà».

mossàrab *m.* i *f.* S'han suprimit les definicions «qualsevol dels dialectes romànics parlats a la Hispania musulmana», «conjunt d'aquests dialectes» i «relatiu o pertanyent a aquests dialectes».⁴⁹

mossarabisme *m.* S'ha suprimit convenientment la definició «mot o forma d'origen mossàrab» i ara es remet a romandalusisme.

46. Pel que fa a l'entrada aga khan, on es remet a «imam 2» tant al DIEC1 com al DIEC2, crec que haguera estat més correcte la seva definició com a «cap espiritual del xiisme ismaïl».

47. Ha estat suprimita, en conseqüència, l'entrada *mahometitzar* v. tr. «convertir al mahometisme».

48. L'entrada *marabut*, com a sinònim de *morabit*, ha restat igual.

49. Vegeu *supra* romandalusí.

muetzí *m.* S'ha substituït la definició «musulmà que del minaret estant crida l'hora de pregar» per «musulmà encarregat de fer la crida pública a l'oració».⁵⁰

musulmà -ana *adj.* i *m.* i *f.* S'ha corregit la definició de «mahometà» per 1 «que professa la religió islàmica» i 2 *adj.* «islàmic».

odalisca *f.* A la definició «esclava o concubina d'un harem» s'hi ha afegit el terme «turc».⁵¹

omeia *m.* i *f.* 1 A la definició «membre de la dinastia àrab dels Banū Umayya, instal·lada a Damasc» s'hi ha afegit «successora dels quatre primers califes».

orde A l'accepció 1 3 «comunitat de caràcter religiós i militar creada per defensar les conquestes cristianes d'Orient i els pelegrins de Terra Santa» s'hi ha afegit «i, a la Península Hispànica, la frontera amb l'Islam».

pagà -ana *adj.* A la definició «dit de qui adora falsos déus, per oposició als fidels de les tres religions monoteistes: el cristianisme, el judaisme i l'islamisme», s'ha substituït aquest darrer terme per «islam».

paixà [pl. -às] *m.* La definició «funcionari turc encarregat de l'administració d'una província» s'ha substituït per «títol donat a les persones d'alta categoria a l'Imperi otomà, com governadors de província, caps militars, etc.».

parasanga *f.* S'ha completat la definició «mesura itinerària d'origen persa, equivalent a 30 estadis» afegint-hi «o a uns 6 km».

panislamisme *m.* A la definició «moviment politicoreligiós que propugna la unificació del món islàmic, la reforma religiosa de l'Islam i el desenvolupament de la ciència i de la tècnica per tal d'aconseguir l'autosuficiència dels països musulmans» s'ha canviat aquest darrer molt per «islàmics».

paria *f.* La definició 2 «tribut que els sarraïns pagaven als comtes de la Marca Hispànica com a indemnitzacions de guerra o reconeixement de protecció» s'ha substituït per «tribut que alguns taifes pagaven a determinats senyors cristians».

porta *f.* L'accepció 1 9 «entrada de la cort i la mateixa cort de l'emperador dels turcs» s'ha substituït «dels turcs» per «del sultà otomà».

quirat *m.* A l'accepció 2 «moneda aràbiga d'argent que pesava la vint-i-quatrena part d'1 unça» s'ha corregit «aràbiga» per «islàmica».

rais [inv.] *m.* Mentre que al DIEC1 es remetia a arraix, ara es diu: «1 Arrais. 2 Títol donat als dignataris de la cort otomana. 2 2 Títol donat al president del Govern egipci».⁵²

ramadà *m.* La definició «novè mes de l'any dels mahometans durant el qual observen dejuni rigorós de bon matí al vespre» s'ha substituït per «novè mes del calendari lunar islàmic durant el qual els musulmans han d'abstenir-se de menjar, de beure, de fumar i de mantenir relacions sexuals durant les hores de llum».⁵³

reconquesta *f.* De la definició «acció de reconquerir» s'ha suprimit la part final que deia: «lluïta dels cristians per expulsar els moros de la península Ibèrica».⁵⁴

redemptor -a *adj.* i *m.* i *f.* L'accepció 2 «als ordes mercenari i trinitari, religiós encarregat de negociar el rescat dels captius cristians en terres musulmanes» s'ha substituït per «reli-

50. Aquest redactat és més correcte pel fet que la crida ja es fa generalment mitjançant gravacions i no sempre el muetzi hi és present.

51. Potser haguera estat més precís «entre els turcs, esclava o concubina de l'harem».

52. A l'accepció 2 2 haguera estat millor afegir que el títol en qüestió es dona «entre d'altres» al govern egipci, perquè també es fa amb d'altres personatges.

53. Ha estat molt oportuna la supressió del terme «dejuni» perquè no es tracta només d'això.

54. Vegeu, entre altres, CHALMETA, Pedro, *Invasión e islamización. La sumisión de Hispania y la formación de al-Andalus*. Madrid: Mapfre, 1994.

giós de l'orde mercenari o trinitari encarregat de negociar el rescat dels captius cristians en terres islàmiques».

regència *f.* De l'accepció «govern per delegació del sultà de Turquia; el país així governat», s'ha substituït «Turquia» per «otomà».

regular¹ A l'accepció 2.1 «soldat àrab manat per oficials espanyols», s'ha substituït «àrab» per «marroquí».

repartiment *m.* A l'accepció 2 «distribució de cases i de terres dels territoris conquerits als sarraïns entre qui havia pres part en la conquesta» s'ha substituït «sarraïns» per «andalusins».

santó *m.* La definició del DIEC1 «persona venerada com a santa pels mahometans» ha estat substituïda per la més correcta de «persona que, en algunes religions com ara l'islam, es dedica a pràctiques ascètiques i és objecte de veneració en vida i després de morta».

sarraí -ina *adj. i m. i f.* S'ha substituït «l nòmada dels deserts de l'Àrabia» per «nòmada del desert» i 2 «per ext. àrab, mahometà» per «2 àrab 1 i 2» i 3 «musulmà».

seljúcida *m. i f.* A la definició «membre d'una dinastia turca que governà l'Àsia Menor i el Pròxim Orient» s'ha precisat «del segle XI al XIII».

semita *m. i f.* S'ha substituït la definició «descendent de Sem; pertanyent a una raça caucàsica representada avui principalment pels jueus i els àrabs», per «individu pertanyent a un poble representat avui principalment pels jueus i els àrabs».

serrall *m.* La definició «lloc en què els musulmans tenen llurs dones i concubines, harem», s'ha suprimit i s'envia a «harem».

suda *f.* La definició «castell d'origen àrab» ha quedat substituïda per «castell d'origen andalusí».⁵⁵

sultà *m.* S'ha substituït «sobirà d'un estat mahometà, especialment dels turcs» per «sobirà d'un estat islàmic, especialment dels otomans»

sunna *f.* S'ha substituït «conjunt de preceptes de Mahoma que té valor de norma per als creients» per «conjunt de preceptes islàmics fixats prenent com a model la conducta de Mahoma i dels seus primers companys».

sunnita A l'accepció 2 *m. i f.* «persona que professa la sunna» s'hi ha afegit «i forma part de la comunitat més gran de musulmans».⁵⁶

sura *f.* La definició «cadascun dels capítols o seccions de l'Alcorà» s'ha canviat per «capítol l'Alcorà».

tagarí -ina *adj. i m. i f.* La definició «mudèjar català» ha estat substituïda convenientment per «mudèjar i morisc originari de territoris fronterers i especialment de les comarques tarraonines».

taifa *f.* La definició 1 «qualsevol dels estats que sorgiren a al-Àndalus com a conseqüència de l'esfondrament i el desmembrament del califat de Còrdova» s'ha modificat per «estat dels que sorgiren a al-Àndalus de l'esfondrament i desmembrament del califat de Còrdova».

tàtar-a *m. i f.* Al DIEC1 es distingia entre tàtar («natural de Tartària» i *adj.* «Relatiu o pertanyent a Tartària o als seus habitants») i tàtar («individu d'un poble de l'Àsia central». | PER EXT. «Individu dels pobles turcomongòlics desplaçats a Europa des del segle XIII. | PER EXT. Qualsevol dels pobles musulmans sotmesos a Rússia, llevat dels otomans. | *ADJ.* Relatiu

55. El canvi del terme «àrab» per «andalusí» és del tot correcte, però possiblement la *suda* era sobretot la seu del govern en les capitals (en el cas del territori avui català, de les taifes de Lleida i de Tortosa) i que solia ser un edifici fortificat, mentre que «castell» suggereix una fortificació sovint a les afores de les poblacions.

56. Valia la pena, al meu entendre, especificar que observa les normes de la sunna en contraposició amb els xiïtes i altres branques de l'islam.

o pertanyent als tàtars»). Al DIEC2 han quedat unificats tots aquests conceptes sota la veu *tàtar* i s'ha fet una remissió a «tàtar» per «tàrtar».⁵⁷

tuareg *m. i f.* La definició del DIEC1 «individu d'un poble nord-africà de raça berber amb fort mestissatge amb negres sudanesos» ha estat substituïda per «individu d'un poble nòmada que habita en el desert del Sàhara i àrees limítrofes».⁵⁸

ulema *m.* La definició «entre els turcs, doctor de la llei mahometana» s'ha corregit en «doctor de la llei islàmica i expert en qüestions jurídiques i teològiques».⁵⁹

valí [pl. -ís] *m.* A la definició «en el món islàmic, governador d'una ciutat o d'una demarcació sarraina» s'ha suprimit la paraula «sarraina» i s'ha afegit una accepció 2 «Tutor o representant legal d'una musulmana».

versicle *m.* A la definició 1 «breu divisió numerada de certs llibres, especialment de la Bíblia i de l'Alcorà» s'ha suprimit aquesta darrera referència perquè ja figura al DIEC2 el mot *aleia*.

visir *m.* Les definicions 1 «alt funcionari executiu de Turquia i d'altres països musulmans» i «ministre d'un príncep musulmà» s'han corregit per «funcionari executiu d'alguns països islàmics» i «ministre d'un país islàmic».

xeic *m.* La definició «títol dels caps de tribu àrabs» s'ha mantingut i s'ha afegit una accepció 2 «ancià d'una tribu àrab».⁶⁰

xerif *m.* Les definicions «descendent de Mahoma per la seva filla Fàtima», «cap superior de la ciutat de la Meca» i «príncep o cap àrab» han estat substituïdes per «**1** noble descendent de Mahoma per la seva filla Fàtima» i «**2** membre de la guàrdia dels llocs sagrats de la Meca».⁶¹

xiisme *m.* A la definició «secta islàmica que es constituï al voltant del gendre de Mahoma» s'ha corregit «secta» per « branca ».

Tal com hem vist, passen de la trentena les noves entrades del DIEC2 que recullen arabismes i altres mots relatius al món de l'islam.⁶² Són també nombroses, i en general molt oportunes, les correccions que han estat fetes a algunes definicions que figuraven en el DIEC1. Val a dir, en aquest punt, que sovint les definicions poc matissades i fins i tot errònies del DIEC1 provenien en bona part del *Diccionari Fabra* i eren pròpies de l'època, tal com es palesa en l'ús del terme *mahometà*, en la confusió entre *àrab* i *moro*, en l'ús erroni del concepte *turc* en lloc d'*otomà* o en el fet de no emprar el terme *andalusí* (vegeu *infra*).

57. En realitat els primers tàtars eren mogols, però només sobrevisqueren els que havien emigrat a Turquia, de manera que amb el pas del temps, canviaren de llengua i el nom *tàtar* serví després per a designar tots els musulmans de llengua turca no otomans dintre de l'Imperi rus i els seus veïns, encara que posteriorment van «russificar» la seva parla (vegeu W. BARTHOLD, *Firts Encyclopaedia of Islam (1913-1936)*, Leiden, New York, København, Köln: Brill, vol. VIII, p. 700-702. La segona edició ampliada d'aquesta enciclopèdia ha suprimit aquesta part).

58. No hauria d'haver-se suprimit, a parer meu, la referència a l'origen berber dels tuaregs que, de fet, són els més purs, lingüísticament parlant.

59. Crec que no cal ésser doctor, sinó simplement expert.

60. Haguera estat bé afegir que també es dona a dirigents de germandats sufís o a persones que tenen certa autoritat espiritual o temporal.

61. Cal advertir que l'accepció **1** també pot ser de gènere femení.

62. Al meu entendre, també haguera estat convenient incloure els mots «hijab», «halal» i «minbar», que ja figuren a la neoloteca del TERMCAT i que ara esmento de cara a la propera edició. També es podria plantejar el canvi de grafia d'«enjaneta» per «enjaneta», tal com figura al *Diccionari Coromines* (vegeu al respecte BRAMON, Dolors, «Un arabisme català a reivindicar: l'enjaneta dels castells humans» dins *Sacrum Arabo-Semiticum. Homenaje al profesor Federico Corriente*, Zaragoza: Instituto de Estudios Islámicos y del Próximo Oriente, 2005, p. 129-135).

Malgrat les innegables millores incorporades a la darrera edició del *Diccionari*, penso que resten encara algunes qüestions que haurien pogut millorar i crec, en conseqüència, que val la pena dedicar-hi aquí un comentari a part. Em refereixo, de primer, al nom donat al territori de la Península Ibèrica i de les illes adjacents mentre van estar sota domini islàmic: en el DIEC1 (s.v. *mossàrab*) era anomenat «Hispania musulmana» i en el DIEC2 ja figura com al-Àndalus en la definició de l'adjectiu «andalusí -ina» i altres. És evident que ens hem de congratular d'aquest pas endavant, sobretot quan el terme *andalusí* va tenir entrada pròpia per primera vegada a Occident en una obra escrita en català.⁶³ També cal recordar que gràcies a la difusió i a l'ús generalitzat que en fèrem diversos estudiosos catalans des de llavors, el mot, finalment, ha estat acceptat arreu.⁶⁴ Però, al meu entendre, aquesta denominació encara s'haguera pogut precisar amb més exactitud. M'explico:

Per una banda, no veig que hi hagi cap motiu per a seguir utilitzant el guionet (que no existeix en àrab) entre l'article i els substantius⁶⁵ en un diccionari de llengua i crec, per tant, que seria millor suprimir-los tal com ha fet el català en els noms comuns com *alambí*, *albercoc*, *albergínia*, *alfaquí* i un llarg etcètera.

En segon lloc, i pel que fa a la pronunciació del nom *Àndalus* com a paraula esdrúixola, és sabut que aquesta és la que correspon a la llengua àrab clàssica. Però cal advertir que en el feix dialectal andalusí la paraula es va transformar en aguda. Hauria estat bo, al meu entendre, restituir la pronunciació dels seus usuaris i escriure *Alandalús*.

Finalment, també s'hauria pogut corregir l'error que varem cometre a la *Gran Enciclopèdia Catalana* en formar i acceptar la veu *andalusí-ina* per a l'adjectiu corresponent i que hauria de ser amb /s/ sorda (com succeeix amb *arros* > *arrossar*, *arrossada*) i no pas amb /s/ sonora. Confesso que fa més de 40 anys que utilitzo i divulgo la forma amb /s/ sonora, però crec que hauria d'arribar el moment d'acceptar la forma *andalussí-ina* i, en conseqüència, les formes *romandalussí-ina* i *romandalussisme*, si bé reconec que amb aquesta solució també hauria d'haver-se modificat la forma estesa des de fa molt temps de *musulmà -ana*⁶⁶ i restituir-li la /s/ sorda de la llengua original, per les mateixes raons.

Com a punt final, crec que és bo acabar expressant i apreciament la gran millora que s'ha produït en aquesta segona edició del *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans en l'àmbit dels arabismes i d'altres paraules relacionades amb l'islam i assenyalar molt expressament que això ha pogut ser així gràcies a la tasca feta per la Secció Filològica i les Oficines Lexicogràfiques d'aquesta entitat.

63. *Gran Enciclopèdia Catalana*, 2on. fascicle, Barcelona 1969.

64. El *Diccionario de la Real Academia Española* va utilitzar per primera vegada l'adjectiu «andalusí» en l'apèndix de l'edició del 1970. La seva inclusió definitiva en el cos de l'obra no es va produir fins a l'edició de l'any 1984, on es definia (i es defineix encara!) com a «perteneciente o relativo al Àndalus o España Musulmana». És sabut que aquesta segona expressió és incorrecta i ahistòrica, tal com hem explicat a bastament (vegeu, per exemple, Dolores BRAMON, «Al-Àndalus i la cultura catalana actual», *Joies escrites. Els fons bibliogràfics àrabs de Catalunya*, Barcelona: Institut Català de la Mediterrània, Generalitat de Catalunya, Lunwerg, 2002, p. 143-157, i ID., «Hablar de Alandalús y hacerlo bien», dins DDAA, *Evocación de al-Andalus*, New York: National Hispanic Foundation for the Humanities, 2004, p. 79-93).

65. És plausible mantenir l'ús del guionet després de l'article (encara que no tingui cap sentit) en els noms dels autors i obres àrabs perquè així apareixen en moltes publicacions i d'aquesta manera el lector pot ampliar informació trobant-los més fàcilment.

66. El terme va arribar al català a través del francès i del neopersa *mosolmân*, plural de *moslem* (vegeu CO-RIENTE, Federico, *Diccionario de arabismos...*, s.v. *moslém*)

RESUM

Es tracten la trentena d'arabismes i de mots relacionats amb l'islam que han estat incorporats a la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* publicat per l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2007. S'estudien també les modificacions que han estat fetes a les diverses definicions dels manlleus que provenen de l'àrab i que figuren a la primera edició. En ambdós casos, s'analitza la grafia acceptada i la definició que correspon a cada entrada. En general, les noves incorporacions i les modificacions que han estat fetes són correctes, però en alguns casos es proposa una grafia que, a parer de l'autora, és més ajustada així com una definició més adient.

MOTS CLAU: arabismes, manlleus de l'àrab, islam, terminologia.

ABSTRACT

This article looks at the thirty or so Arabic entries and words related to Islamic culture that have been included in the second edition of the *Diccionari de la llengua catalana* published by the *Institut d'Estudis Catalans* in 2007. Attention is also given to the modified definitions of the borrowings from Arabic that appear in the first edition. In both cases, the written form adopted and the definition given are analysed. On the whole, the new inclusions and the modifications are correct, but in some cases I have proposed a spelling that I deem to be more accurate, along with a stricter definition.

KEY WORDS: Arabic words, borrowings from Arabic, Islamic culture, terminology